

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

อ.พ. 18/2568 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง ชุดที่ 26 ปีที่ 3

อ.พ. 18/2568
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง
ชุดที่ 26 ปีที่ 3

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายเชษฐา ทองยิ่ง

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวศรัณยา สีมา

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายโชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางสาวพิรุวรรณ กิตติคุณ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอรุณี ชัยสุวรรณ

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางเมณฑพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กันยายน 2568

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาสเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการเข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนั้น นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ จึงได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... โดยมีการแก้ไขประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง
2. กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับวันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

เมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งการไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งแล้ว ก็จะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาหันมาสนใจการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการที่ประชาชนทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้แม้จะเป็นผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าก็อาจมีความรู้ความสามารถ มีฐานข้อมูล และความสนใจทางการเมืองที่เพียงพอจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้เช่นกัน ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรา 97 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้บุคคลผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

สรุปสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติ

สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. แก้ไขคุณสมบัติในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากเดิม → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

แก้ไขเป็น → ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

2. แก้ไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

จากเดิม → นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระอยู่ใน
ตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่ง
ติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

→ ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรง
ตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา 4 ปีก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อ
ได้ดำรงตำแหน่ง 2 วาระติดต่อกันแล้ว จะดำรงตำแหน่งได้อีก
เมื่อพ้นระยะเวลา 4 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

แก้ไขเป็น → นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่ง
นับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี
นับแต่วันเลือกตั้ง

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สารระสำคัญร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กับร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- องค์การบริหารส่วนตำบล	3-1
- อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3-2
- จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล	3-3
- คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	3-3

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ดังต่อไปนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมอายุบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 58/1 (1))
2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วาระการดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 58/2)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถได้มีโอกาสเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการ เข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อร่าง (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันที่มีผลใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แกไขอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ร่างมาตรา 3)

กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

4. แกไขเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ร่างมาตรา 4)

กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

5. ผู้รักษาการ (ร่างมาตรา 5)

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>มาตรา 58/1 บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p style="text-align: center;">ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 58/2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้</p>	<p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (1) ของมาตรา 58/1 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“(1) มีอายุไม่ต่ำกว่า<u>ยี่สิบห้า</u>ปีนับถึงวันเลือกตั้ง”</p> <p>มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 58/2 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“<u>มาตรา 58/2</u> ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง”</p>

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537	ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
<p>ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปี ก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง</p>	<p style="text-align: center;">มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">นายกรัฐมนตรี</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 1 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น และ 2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และจัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ คู่สมรส คู่ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำและทางระบายน้ำ การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสาธารณสุขโรค และการก่อสร้างอื่น ๆ การสาธารณสุขการ การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ คู่สมรส คู่ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล การจัดให้มี และควบคุม สุสาน และฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย

ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และกิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญต่อตำบล เพราะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่พัฒนาตำบล ให้เจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเป็นหน่วยประสานทรัพยากรระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยราชการและหน่วยเอกชนอื่น ๆ เป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชน ในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้งบประมาณ รายได้ ทรัพย์สิน และระดมทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้ง เป็นการส่งเสริม และพัฒนาคนในท้องถิ่นให้ทำงานเพื่อท้องถิ่นของตนก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนส่งเสริมสิทธิ และหน้าที่ของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ตรวจสอบการทำงาน และใช้สิทธิถอดถอนผู้แทนของตน (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) ที่ไม่ทำงานเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น¹

อนึ่ง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการ สาธารณะและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในระดับตำบล การเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนไปทำหน้าที่ในฝ่ายบริหาร และนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของประชาชน ในตำบล เพราะความกินดีอยู่ดีและการเข้าถึงบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง ย่อมขึ้นอยู่กับ นโยบายการพัฒนาและแนวทางการบริหารงานของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการทำหน้าที่ ตรวจสอบถ่วงดุลของสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการใหม่ ๆ รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ ได้มีโอกาสเข้ามาพัฒนาท้องถิ่น จึงควรกำหนดอายุของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองในการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นที่ตนเองต้องการเข้ามาบริหารท้องถิ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งจากเดิม กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ และเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนั้น จึงได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ. (ม.ป.ป.). *อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล*. สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก <https://maesam.go.th/content/authority>

ส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมสรุปสาระสำคัญ ดังนี้²

1. แก้ไขเพิ่มเติมอายุบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง จะเป็นการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะด้านเทคโนโลยี ได้เข้ามาบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยด้วย ทำให้อาจจะได้ผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย รู้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีทักษะใหม่ ๆ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีความรวดเร็วในการบริหารงาน ซึ่งจะตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น แต่ก็มีข้อสังเกตในเรื่องประสบการณ์ คุณวุฒิ และภาวะทางอารมณ์ในการบริหารองค์กร ซึ่งการไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงานอาจมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ย่อมส่งผลต่อการบริหาร จัดเก็บ และการใช้งบประมาณของท้องถิ่นได้เช่นกัน อีกทั้งการที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีอายุน้อย และขาดประสบการณ์ภายใต้สภาวะแรงกดดันจากการที่ต้องบริหารงบประมาณของท้องถิ่น ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินและการคลังของท้องถิ่น รวมถึงอาจเกิดการใช้งบประมาณที่ไม่เกิดประโยชน์และส่งผลเสียต่อประชาชนได้ อีกทั้งอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของคนรุ่นเก่าอีกด้วย

2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วาระการดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง จะทำให้การบริหารงานต่อเนื่องย่อมจะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ และผลประโยชน์สูงสุดย่อมตกได้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นด้วย ประกอบกับการที่ประชาชนไว้วางใจและตัดสินใจเลือกบุคคลผู้นั้นเข้ามาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก็สมควรให้บุคคลผู้นั้นดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ต่อไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น อีกทั้งยังเป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอย่างเต็มที่เช่นกัน แต่ก็มีข้อสังเกตในเรื่องของการสร้างฐานอำนาจและการผูกขาดอำนาจทางการเมือง สร้างอิทธิพลให้เกิดขึ้นจากการดำรงตำแหน่งติดต่อกัน เป็นระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งอาจเกิดการใช้อำนาจไปในทางที่ผิด หรือใช้อำนาจเกินขอบเขต รวมทั้งการกระทำทุจริตและเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้องได้ นอกจากนี้ การไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งย่อมเป็นการสืบทอดอำนาจให้กับผู้บริหารท้องถิ่นในการต่อยอดไปเป็นนักการเมืองระดับชาติได้ ซึ่งอาจส่งผล

² รวบรวมและเรียบเรียงจาก คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (1 กรกฎาคม 2568). รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ). สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก https://pis.parliament.go.th/PARWeb/doc/meeting-agenda/MeetingAgendaDetailForQRCode?meetingId=0L5V6fCzV1B_X2ZCJIU&openExternalBrowser=1

ต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่ไม่ตอบสนองต่อประชาชน เกิดการทำงานที่ล่าช้า ไม่รวดเร็วเหมือนกับการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน ทำให้ท้องถิ่นขาดการพัฒนา เนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นขาดแรงจูงใจในการบริหารท้องถิ่นอันเนื่องมาจากการที่สามารถดำรงตำแหน่งได้ต่อเนื่องไปโดยไม่จำกัดเวลา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและกระแสบทความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้สภาพสังคมโดยรวมเกิดปัญหาตามมาได้

เมื่อได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในเรื่องอายุของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เปลี่ยนมาเป็นมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง อีกทั้งการไม่จำกัดวาระในการดำรงตำแหน่งแล้ว ก็จะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนโดยเฉพาะวัยเรียน นักศึกษา หรือผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาหันมาสนใจการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการที่ประชาชนทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้แม้จะเป็นผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าก็อาจมีความรู้ความสามารถ มีฐานข้อมูลและความสนใจทางการเมืองที่เพียงพอจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้เช่นกัน ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรา 97 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้บุคคลผู้มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

องค์การบริหารส่วนตำบล*

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุด จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ฝ่ายบริหาร คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ด้านบริหาร และ 2) ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ซึ่งทั้งสองส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) มาจากการเลือกตั้งของราษฎรในเขต อบต. นั้น ๆ จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้านในแต่ละ อบต. ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก อบต. ได้ 6 คน
2. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 3 คน
3. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี 3 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 2 คน
4. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี 4 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 1 คน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุด 2 หมู่บ้านแรก ให้หมู่บ้านนั้นมีสมาชิก อบต. เพิ่มขึ้นอีกหมู่บ้านละ 1 คน
5. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี 5 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก อบต. ได้หมู่บ้านละ 1 คน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุด ให้หมู่บ้านนั้นมีสมาชิก อบต. เพิ่มขึ้นอีก 1 คน

* สถาบันพระปกเกล้า. (2551). คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น. สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก https://tambonta.go.th/_files_aorbortor/011457/paper/011457_0_20210706-111402.pdf; พรบ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537	อำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่มีความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอ อาจจัดทำกิจการในเขต อบต.
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว 3. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 4. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ 5. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 6. จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนา เด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา 7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 8. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 9. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ได้ตามความจำเป็นและสมควร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร 2. ให้น้ำและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 3. ให้น้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ 4. ให้น้ำและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ 5. ให้น้ำและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ 6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว 7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร 8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน 9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล 10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม 11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ 12. การท่องเที่ยว 13. การผังเมือง

ที่มา: สถาบันพระปกเกล้า. (2551). **คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น**. สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก https://tambonta.go.th/_files_aorbtor/011457/paper/011457_0_20210706-111402.pdf; พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล

จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล (ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568) ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนตำบล	5,923

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น, กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 2. (2568). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก <https://www.facebook.com/thongthinthai/posts/ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น-ณ-วันที่-28-มีนาคม-2568/1078896044274494/>

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 49 และมาตรา 50 ประกอบพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
<ol style="list-style-type: none"> มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง 	<ol style="list-style-type: none"> ติดยาเสพติดให้โทษ เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มาตรา 39 (1) เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช (2) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือไม่ หรือ (4) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	<p>เป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>6. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล</p> <p>7. เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>8. เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>9. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>10. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิตนำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน</p> <p>11. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง</p> <p>12. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ</p> <p>13. เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น</p>

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	<p>14. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ</p> <p>15. เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ</p> <p>16. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>17. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง</p> <p>18. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี</p> <p>19. เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึง 5 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>20. อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	<p>21. เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>22. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>23. เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>24. เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>25. เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น 5 ปี นับแต่วันที่พ้น</p>

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	ลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
	จากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง 26. ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาลกำหนด

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (ม.ป.ป.). คู่มือการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น. สืบค้น 1 กันยายน 2568 จาก https://www.dla.go.th/upload/template/tempNews/2021/2/60704_2.pdf

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร